Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

16 март, шанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 54 (1307)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15 март куни Халқаро валюта жамғармасининг ижрочи директори Даниэл Кейзер бошчилигидаги ушбу халқаро молиявий ташкилот делегацияси аъзоларини қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари меҳмонларга Ўзбекистоннинг бозор муносабатларини қарор топтиришда ўзига хос иқтисодий ислоҳотлар йўлидан бораётгани ҳақида сўзлаб берди. Биз Халқаро валюта жамғармасининг бу борада кўрсатаётган кўмагини жуда юқори баҳолаймиз ва ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантиришдан манфаатдормиз, деди жумладан Президент.

Учрашувда Ўзбекистон билан Халқаро валюта жамғармаси ўртасидаги ҳамкорликни янада равнақ топтириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари — молия вазири Бахтиёр Ҳамидов, Марказий банк бошқаруви раиси Файзулла Муллажонов иштирок этди.

Қабулда Халқаро валюта жамғармасининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси раҳбари Марк Оъбрайен ҳозир бўлди.

Суратда қабул пайти.
Р. Нуриддинов тасвирга олган.
(ЎзА).

ОЛИЙ МАЖЛИСДА УЧРАШУВ

15 март куни Олий Мажлиснинг Раиси Э. Халилов Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллигининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Барбара Хейни унинг илтимосига биноан қабул қилди.

Суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасида парламент алоқаларини ўрнатиш ва ривожлантириш масалалари ҳақида гап борди.

«ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК»: ЯКУН ВА ИСТИҚБОЛ

15 март куни Тошкентда «Ўзсаноатқурилишбанк» акционерларининг йиғилиши бўлди. Унда бир қанча вазирлик ва идоралар, банкларнинг раҳбарлари, вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари, Ўзбекистон акционерлик тижорат Саноат-қурилиш банкининг минтақавий филиаллари бошлиқлари иштирок этди.

Йиғилишда «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг ўтган йилдаги иш якунлари, 1996 йилдаги фаолиятнинг асосий йўналишлари кўриб чиқилди, бошқа молиявий ва ташкилий масалалар муҳокама қилинди. Ҳисобот йилида банк кенгаши ва бошқаруви фаолияти молиявий барқарорликни ҳамда банк зиммасига юклатилган вазифалар ва мижозлар олдидаги мажбуриятларни бажариш учун банкнинг баланс кувватини таъминлашга қаратилгани қайд этилди. Ҳукумат топшириғига мувофиқ банк алоҳида давлат аҳамиятига молик корхона ва қурилишларга, шунингдек саноат, қурилиш комплекси ва коммуникацияларнинг асосий тармоқларини ривожлантириш, технологик жиҳозлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ва дори-дармонлар етказиб бериш билан боғлиқ дастурларга кредит бериб, уларни молиявий жиҳатдан таъминлаб турди.

Шу билан бирга, деб қайд этилди йиғилишда, банк кредит, ҳисоб-китоб ва касса хизматини яхшилаш, бошқа муаммоларни бартараф этиш борасида барча имкониятлардан фойдаланмади. Йиғилиш иштирокчилари банк фаолиятини тубдан яхшилашга қаратилган қарорлар қабул қилдилар. Уларда Президентимиз Ислом Каримовнинг Олий Мажлиснинг тўртинчи сессияси ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 29 февралдаги мажлисида сўзлаган нутқларида баён қилинган қоидалар ҳисобга олинган.

Йиғилишда республика Бош вазирининг ўринбосари Р. Юнусов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов иштирок этишди.

(ЎзА).

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Тошкентда республика Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши раёсатининг йиғилиши бўлди.

Унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 29 февралдаги мажлисида сўзлаган нутқида ўртага қўйган масалалар ва фахрийлар ташкилотларининг бу борадаги вазифалари муҳокама этилди. Кенгаш раиси Б. Раҳимов шу ҳақда маъруза қилди.

Йиғилишда халқимиз ижтимоий-иқтисодий, маърифий ва маданий соҳаларда эришаётган ютуқларга фахрийлар ҳам муносиб улуш қўшаётгани қайд этилди. Уларнинг бугунги кундаги асосий вазифаси мамлакатимизда изчиллик билан амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, айниқса, қишлоқда туб ўзгаришларни амалга ошириш, жойларда кичик ва ўрта корхоналарни ривожлантириш, ёшларни Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялашга кўмаклашишдан иборат эканига алоҳида эътибор қаратилди.

Йиғилишда уюшма фаолиятига оид бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

1996 йил 15 март куни Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси У. Мингбоев раислигида Олий суднинг пленуми бўлиб ўтди.

Пленум Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 5 мартдаги «Бозорларнинг фаолиятини ташкил этишни ва аҳолига хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ишидаги камчиликларни бартараф этиш мақсадида «Савдо соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бўйича суд амалиёти ҳақида»ги масалани кўриб чиқди.

Олий суд раиси У. Мингбоев маърузасида, ҳуқуқни муҳофаза этувчи органлар раҳбарларининг музокара сўзларида мамлакатимиз Президенти И. А. Каримовнинг савдодаги ва хусусан, бозорлардаги ҳуқуқбузарликларга қарши курашни кучайтириш зарурлиги тўғрисидаги кўрсатмаларининг муҳимлиги ва ўз вақтида эканлиги қайд қилинди.

Мамлакатимизда маданиятли бозор муносабатларини ривожлантиришга суиистеъмолликлар, монополияга қарши қонунларни бузиш, ноҳақ йиғимлар олиш ва товламачилик фактлари, шунингдек, савдо соҳасида йўл қўйилаётган қонунга хилоф бошқа ҳаракатлар жиддий тўсиқ бўлаётганлиги, бу эса иқтисодиётга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига катта зарар етказаётганлиги, маҳсулот етказувчиларни бозорлардан сиқиб чиқараётганлиги таъкидланди.

Пленум судлардан, солиқ, тергов ва бошқа давлат органларидан бунда айбдор бўлган шахсларга нисбатан жавобгарлик ва жазонинг муқаррарлиги принципларига қатъий риоя этишларини талаб қилди. Товламачиларга (рэкетчиларга), талон-тарож, фуқаролардан ноҳақ йиғимлар олиш, хизмат ваколатларини суиистеъмол қилиш билан шуғулланувчи бозор маъмуриятининг мансабдор шахсларига қаттиқ жазо чораларини қўллаш зарурлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Шу билан бирга фуқароларнинг асоссиз равишда маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортилишига мутлақо йўл қўйилмаслиги лозимлиги ҳам кўрсатилди. Судларга фуқаролар ҳуқуқларининг бундай бузилиши фактларига жиддий муносабат билдириш тавсия қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 44-моддасида ва Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 30 августдаги «Фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини бузадиган хатти-ҳаракатлар ва қарорлар устидан судга шикоят қилиш тўғрисида»ги қонунига мувофиқ ҳар бир фуқаро ўзининг ҳуқуқларини тиклаш учун солиқ органлари ёки бошқа мансабдор шахснинг ҳаракатлари устидан судга шикоят қилишга ҳақли эканлиги қайд этилди.

Қабул қилинган қарорда савдо соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик тўғрисидаги қонунларни қўллаш бўйича зарур бўлган тушунчалар берилди.

Пленум ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти девонининг масъул ходимлари, Бош прокурор Б. М. Мустафоев, адлия вазири С. М. Мирсафоев, Конституцион суднинг раиси Б. Эшонов, Олий хўжалик судининг раиси М. Абдусаломов, Ички ишлар вазирлиги, давлат солиқ қўмитаси вакиллари иштирок этишди.

Э. БОЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 15 мартда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 22,08 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 36,40 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 16 мартдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	28,16
1 Австрия шиллинги	3,52
1 Англия фунт стерлинги	55,52
10 Бельгия франки	12,03
1 Голландия гульдени	22,09
10 Греция драхми	1,51
1 Дания кронаси	6,40
1 БАА дирхами	9,91
1 АҚШ доллари	36,40
1 Миср фунти	10,72
1 Ирландия фунти	57,29
1 Исландия кронаси	0,55
10 Испания песети	2,94
100 Италия лираси	2,32
1 Канада доллари	26,61
10 Хитой юани	0,44
1 Кувайт динори	121,88
100 Ливан фунти	2,30
1 Малайзия ринггити	14,33
1 Германия маркаси	24,73
1 Норвегия кронаси	5,68
1 Польша злотийси	14,16
10 Португалия эскудоси	2,39
1 Сингапур доллари	25,86
1000 Туркия лираси	0,53
1 Финляндия маркаси	7,90
1 Франция франки	7,21
1 Швеция кронаси	5,37
1 Швейцария франки	30,63
1 ЭКЮ	45,68
10 Жанубий Корея вони	0,47
10 Япония иенаси	3,44
1000 Россия рубли	7,53
1000 Украина карбованеци	0,19
1000 Беларусь рубли	3,17
1Эстония кронаси	3,07
1 Латвия лати	66,67
1 Литва лити	9,10
1Қозоғистон тенгеси	0,56

) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

• Ўзбекистон Республикаси Олий суди пленумининг қарори

САВДО СОҲАСИДАГИ ЖИНОЯТЛАР ВА БОШҚА ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ИШЛАР БЎЙИЧА СУД АМАЛИЁТИ ҲАҚИДА

Мамлакатимизда маданиятли бозор муносабатларини ривожлантиришга суиистеъмолликлар, монополияга қарши қонунларни бузиш, ноҳақ йиғимлар олиш ва товламачилик фактлари, шунингдек, савдо соҳасида йўл қўйилаётган бошқа қонунга хилоф ҳаракатлар жиддий тўсиқ бўлмоқда, бу эса иқтисодиётга, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига катта зарар етказмоқда.

Савдо қоидаларини, монополияга қарши қонунларни бузганлик учун жавобгарлик тўғрисидаги айрим жиноят ва маъмурий ҳуқуқ нормаларини изоҳлашда бир хилда ёндашиш мавжуд эмас. Тергов амалиётида, солиқ органлари фаолиятида кўрсатилган қонунларни нотўғри татбиқ этиш ҳоллари кўплаб учрамоқда.

Суд амалиётида товламачиларга (рэкетчиларга) ва товарларни бозорга эркин кириб келишига тўсқинлик қилаётган бошқа шахсларга, ноҳақ йиғимлар олиш, талон-тарож ва бошқа суиистеъмолликлар билан шуғулланаётган бозор маъмурияти вакилларига нисбатан асоссиз равишда енгил жиноий жазо чораларини тайинлаш, жиноятларни нотўғри квалификация қилиш ҳолларига йўл қўйилмоқда. Кўпинча савдо қоидаларининг бузилишига имкон берган сабаблар ва шароитлар аниқланмайди, бу туркумдаги ишлар бўйича суд процесслари кенг оммалаштирилмайди.

Қонунчиликни мустаҳкамлаш, қонунларни тўғри ва бир хилда татбиқ этиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий судининг пленуми

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Савдо соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар жамият учун катта ижтимоий хавф туғдиришини назарга олиб, судлар, тергов ва солиқ органларининг эътибори бундай ҳаракатлар учун жавобгарлик ва жазонинг муқаррарлиги принципига қатъий риоя этишлари зарурлигига қаратилсин.

Товламачиларга, талон-тарож, фуқаролардан ноҳақ йиғимлар олиш, хизмат ваколатларини суиистеъмол қилиш билан шуғулланувчи бозор маъмуриятининг мансабдор шахсларига, савдо қоидаларини бузувчи, ўта юқори нархларни сунъий равишда сақлаб турувчи, маҳсулот ишлаб чиқарувчиларни бозордан қисиб чиқарувчи олибсотарларга нисбатан қаттиқ жазоларни қўллаш таъминлансин.

2. Судларга тушунтирилсинки, шахсларнинг товарларни бозорга эркин кириб келишига тўсқинлик қилишга, уларнинг танқислигини вужудга келтириш мақсадида товарларни муомаладан олишга қаратилган ҳаракатлари ва эркин бозор рақобатига ғов бўладиган бошқа ғайриқонуний ҳаракатлар Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлдаги «Монополистик фаолиятни чеклаш тўғрисида»ги қонунини бузиш деб баҳоланмоғи ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 178-моддаси билан квалификация қилинмоғи лозим.

Монополияга қарши фаолият олиб бориш ваколати берилган органга ахборотлар бермаган, шунингдек, ҳақиқатга тўғри келмайдиган маълумотларни билатуриб тақдим этган, мазкур органнинг қонуний қоидаларни бузишни тўхтатиш, дастлабки ҳолатни тиклаш, шартномаларни бекор қилиш ёки ўзгартириш тўғрисидаги ёхуд бошқа қонуний кўрсатмаларни бажаришдан бўйин товлаган ёки ўз вақтида бажармаган шахслар ҳам ушбу модда бўйича жавобгарликка тортилмоғи керак.

Жиноят кодексининг 183-моддаси бўйича жиноий жавобгарликка маъмурий тартибда жавобгарликка тортилгандан кейин бир йил мобайнида монополияга қарши қонунларни такроран бузган шахслар тортилиши лозим.

3. Қандай бўлмасин мулкий манфаатдор бўлиш мақсадида товарларни бозорга эркин кириб келишига ҳар қандай йўсинда тўсқинлик қилиш,

(Давоми 2-бетда).

ТАНДИРДАН ЯНГИ «УЗИЛГАН» ХАБАРЛАР

ЯНА БИР ҲАМЮРТИМИЗ – НЬЮ-ЙОРК АКАДЕМИЯСИ АЪЗОСИ БЎЛДИ

Тошкент давлат университети физика факультети декани, Беруний номидаги давлат мукофоти лауреати, физика-математика фанлари доктори Сирожиддин Зайнобиддиновнинг Нью-Йорк академиясига аъзо бўлганлиги ҳақида Америка Қўшма Штатларидан хушхабар келди.

У бунга физика фани ва педагогика соҳасига қўшган катта ҳиссаси учун эришди.

ҚЎҚОНЛИК КИМЁГАРЛАРГА «МАРВАРИД ЮЛДУЗ»

Қўқон суперфосфот корхонаси жамоаси Мексика миллий маркетинг институти директорлар корпуси президенти доктор Рафаэл Фернандес Лопес номидан «Халқаро сифат учун «Марварид юлдуз» совринига муносиб кўрганликлари ҳақида хушхабар олди.

Ишчилар бунга ўз маҳсулотларининг сифатлилиги, жаҳон бозорида рақобатбардошлиги эвазига эришди.

ДЕНОВДАГИ КАЛИФОРНИЯ ТЕРАКЛАРИ

Ҳозирги кунда Денов тумани ҳудудида терак ниҳолларини ўтқазишга катта эътибор берилаяпти.

Бу ерда шу йилнинг ўзида 25 гектарли теракзор бунёд этилди. Ўтқазилган Калифорния теракларининг етти гектари Охунбобоев номли жамоа хўжалигига қарашлидир. Айни чоғда Америка Қўшма Штатларидан олиб келинган бу ниҳолларни тажрибали боғбонлар парвариш қилаяпти.

«ОЗОДЛИК» ҚАНДИ

Яқин келажакда Қорақалпоғистон Республикасининг Хўжайли туманида ҳам қанд кўпайиб қолса керак.

Гап шундаки, тумандаги «Озодлик» жамоа хўжалиги раҳбарлари яқинда Америка Қўшма Штатларининг қанд ишлаб чиқариш фирмаларидан бири билан бу ерда кичик шакар заводи қуриш бўйича аҳдлашиб олишди. Корхона ишга тушгач, бу ерда шакар ишлаб чиқариш билан бир қаторда қўшимча иш жойлари ташкил этилади. Қанд ишлаб чиқаришда ишлатиладиган лавлаги қолдиқларидан спирт, чорва моллари учун омухта ем тайёрланади.

АНДИЖОН ТАМҒАСИ БИЛАН

Андижон механика заводида пахта етиштирувчи Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари ичида биринчи бўлиб чигитни плёнка остига экадиган саккиз қаторли сеялка яратилди ва ишлаб чиқаришга қўйилди.

Бугунги кунда жамоа ишчилари корхонада тайёрланаётган бу маҳсулотларни мижозларга етказиб бермоқда.

50 ТОННА ЁҒ БЕРИЛДИ

Аҳолини ижтимоий ҳимоялаш Меҳнатобод туманининг «Меҳнатобод» ширкатлар уюшмасида яхши йўлга қўйилган.

Масалан, шу яқин ойлар ичида болалар нафақаларига 47 минг сўм ажратилди. Аҳолига 50 тоннадан ортиқ пахта ёғи, 250 тонна буғдой тарқатилди.

НАВРЎЗГА АТАБ

Куни кеча Беруний ёғ-мой комбинатида Наврўзга аталган умумхалқ шанбалиги ўтказилди. Унда 150 га яқин киши иштирок этди.

Шу куни улар жами 450 минг сўмлик иш бажарди. Истеъмолчиларга 23 тонна пахта ёғи, 22 тонна шелуха, 30 тоннадан кўпроқ кунжара жўнатилди. Шанбаликдан топилган маблағнинг бир қисми Наврўз жамғармасига ўтказилди.

ПЛЁНКА ОСТИДАГИ ЧИГИТ

Тўрақўрғон тумани жамоа хўжаликларининг иккитасида 200 гектар майдон бўйлаб плёнка остига ғўза ниҳолларини парвариш қилиш йўлга қўйилди.

Бу эса ўз навбатида пахтани сентябрь ойида етиштириш ва териб олиш, октябрнинг биринчи ўн кунлигида ерни ҳайдаб, ўрнига буғдой экиш имконини беради.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

УШБУ СОНДА:

2 ШУКРОНАЛИК
ПРЕЗИДЕНТ ДЕВОНИГА КЕЛГАН ХАТЛАРНИ ЎҚИБ...

3 ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР ДАСТУРИ

4 ДИЛИДА МАВЖ УРАР ДАРЁЛАР
МУБОРАК ТЎЙДАН АЖИБ ЭСДАЛИК

ШУКРОНАЛИК

Президент Девонига келган хатларни ўқиб...

Мамлакатимиз ўтиш даври мураккабликларига қарамай, барча соҳаларда йил сайин юксалиш сари юз тутмоқда, жаҳон жамоатчилиги томонидан Марказий Осиё минтақасидаги иқтисодий барқарор, тинч ва осойишта давлат сифатида эътироф этилаяпти. Шу ўринда яқинда Швейцариянинг Давос шаҳрида бўлиб ўтган Жаҳон иқтисодий анжуманида учрашув натижалари бўйича эълон этилган ахборот «Ўзбекистон — собиқ совет мамлакати ўрнидаги тараққиёт қутби», дея номланганини алоҳида таъкидламоқ керак.

Мамлакатимиз жаҳон ҳамжамиятида ўзининг мустақил овози ва ўрнига эга. У нафақат ички, балки ташқи сиёсатда ҳам ўзига хос ва мос йўлдан бормоқда.

Ўзбекистон олиб бораётган сиёсат доимо фуқароларимиз диққат-эътиборида туради. Улар мамлакатимизда рўй бераётган тарихий воқеаларни мунтазам кузатиб, фикр-мулоҳаза, таклиф ва истакларини билдириб борадилар. Бу фикрни Президент девонига келаётган мактублар ҳам тўла-тўкис тасдиқлайди.

«Ўзбекистон БМТга аъзо бўлган кунни ҳаётимдаги энг муҳим воқеалардан бири, деб биламан, — деб ёзади Шаҳрисабз туманидан А. Солиҳов. — Ана шу тарихий воқеага ҳам яқинда тўрт йил тўлди. Президентимиз БМТ минбаридан туриб, икки марта нутқ сўзлади. Халқаро ҳамжамиятнинг нуфузини янада ошириш, унинг эътиборини уруш олови тобора алангаланаётган нуқталарга қаратиш, наркобизнес, қурол-яроғ сотиш ва тарқатишни таъқиқлаш, Афғонистон ва Тожикистон можароларини музокаралар йўли билан ҳал қилиш, Орол муаммоси ҳамда Марказий Осиё минтақасида хавфсизликни сақлаш учун заҳира кучларни ташкил этиш ҳақидаги фикр-мулоҳаза, таклиф ва истаклари халқаро ҳамжамият ва жаҳон афкор оммаси томонидан қизғин қўллаб-қувватланаётганлиги шу юртнинг фуқароси сифатида мени ҳам қаттиқ ҳаяжонга солди. Бу мамлакатимизни халқаро майдонда эътироф этилаётганлигининг ёрқин далилидир».

Яқинда бўлиб ўтган Давос учрашуви ҳамда унинг натижалари ҳали кўпчиликнинг ёдидан кўтарилмаган бўлса керак. Президентимиз Давосга бу гал бешинчи бор ташриф буюрди. Уни ҳар гал хорижий мамлакат тадбиркорлари, давлат ва жамоат арбоблари қизғин қарши олади, учрашув, суҳбат ва брифинглар ташкил қиладилар. Ана шу мулоқотлар самараси ўлароқ, Ўзбекистонга қизиқиш, аниқ лойиҳалар асосида сармоя киритишни мўлжаллаётган йирик фирма ва компаниялар сони тобора кўпаймоқда.

«Сизнинг Швейцариянинг Давос шаҳрида бўлиб ўтган Жаҳон иқтисодий анжуманида иштирок этганингиз ва шу муносабат билан ўтказилган матбуот конференциясидаги нутқингизни тинглаб, қалбимизда келажакка ишонч, ғурур, Сиздек юртбошимиз борлигидан фахрланиш туйғулари жўш урди, — дейилади Иштихон тумани касаба уюшмаси раиси М. Худойқуловнинг Президент номига йўллаган шошилинчномасида. — Менга шу пайтгача қийинчиликларнинг чеки йўқдай туюларди. Сизнинг саъй-ҳаракатларингиз билан мамлакатимизга ўзаро тенглик асосида чет эл сармояларининг кириб келаётганлиги ҳамда унинг илк самаралари ишонч ва ғуруримизни тобора мустаҳкамламоқда».

Тарихдан маълумки, Марказий Осиё минтақасидаги халқлар азалдан оға-ини, дўст-биродар бўлиб яшаб келганлар. Лекин инқилобдан олдинги ва кейинги сиёсат туфайли улар ўртасида сунъий тўсиқ — чегара ўрнатилди: онгли равишда бегоналаштириш сиёсати амалга оширилди. Президентимиз ташаббуси билан дунёга келган «Туркистон — умумий уйимиз» ғояси қадимий ва азалий «ришта»ларимизнинг мантиқий давомидир. Шу боис мазкур ғоя кўпчилик томонидан дастлабки кунларданоқ қўллаб-қувватланди. Ва биз Тошкентда унинг илк натижаларининг гувоҳи бўлдик. Президент Девонига келган аксарият мактублар ана шу ҳақда.

«Биз оиламиз билан Марказий Осиёдаги уч мамлакат бошлиқларининг Жамбул учрашувида қабул қилинган минтақамизда тинчлик ва осойишталикни таъминлашга қаратилган тарихий шартномани қувонч билан кутиб олдик. Мазкур шартнома минтақа ҳамда эндигина тетапоя бўлаётган мустақил давлатларимиз учун сув ва ҳаводай зарурдир». Уни Қўрғонтепа туманининг Маъмуробод қишлоғида истиқомат қилувчи Адҳамжон Аҳмедов йўллаган.

Иккинчи гуруҳга мансуб мактубларда эса, асосан, мамлакатимиз ички сиёсатига дахлдор бўлган масалалар қаламга олинган. Уларнинг аксарияти ҳаётнинг барча аччиқ-чучугини татиган уруш ва меҳнат фахрийлари, маҳалла оқсоқоли ҳамда фаолларига тааллуқлидир. Улар, асосан, бугунги тинч ва осойишта кунларимизга нисбатан шукроналик, Президент ва ҳукуматимиз олиб бораётган сиёсатга хайрихоҳлик, мавжуд муаммо ва камчиликларга нисбатан куюнчаклик туйғулари билан йўғрилган.

«Биз қариялар Сизнинг халқ дарди билан яшаб, тиним билмаслигингиздан ҳайратдамиз, — дейилади Фарғона, Хоразм ва Сурхондарё вилоятларидан йўлланган мактубларда. — Агар пастдаги бошқа раҳбарларнинг ҳам бари ҳузур-ҳаловатидан кечиб, эл-юрт билан бўлиб, ўзларига билдирилган ишончни қадрлаб, дадил иш тутганларида Сиз очиб ташлаган камчилик ва нуқсонларга ўрин бўлмасди. Раҳбарларнинг кўпини кўрганмиз. Лекин ҳозиргидек мураккаб шароитда халқ ташвиши билан яшаш, давлатчилигимизни мустаҳкамлашда оқил йўл танлаб, қатъият кўрсатишга ҳамма ҳам қодир эмас. Танлаган йўлингиз тўғри ва муборак йўл. Шунинг учун ҳам ёшу қари — барчамиз Сизга ҳамдаммиз. Ҳозирги кунимизга шукроналар бўлсин. Порлоқ келажагимизга ёруғ юз билан эришайлик... Хайрли ишларингизда Оллоҳ Сизга мададкор бўлсин».

Мамлакатимиз танлаган йўл, бозор иқтисодиётига ўтишнинг асосий тамойилларидан бири ижтимоий ҳимоядир. Буни айрим мутахассислар инсонпарвар сиёсат ҳам деб баҳолашмоқда. Унинг жамиятдаги асосий кўринишлари бозор иқтисодиёти шароитида кам таъминланган, кўп болали ҳамда боқувчисини йўқотган оилаларга ижтимоий ёрдам кўрсатиш шаклида намоён бўлмоқда. «Мен бу мактубни маҳалламизда истиқомат қилаётган ўн мингдан ортиқ аҳоли номидан ёзаяпман, — дейди Наманган шаҳар «Маданий-маориф» фуқаролар йиғини раиси М. Муҳиддинов. — Маҳалламизда кам таъминланган оилалардан 130 нафарига ҳар ойда 50-60 минг сўмлик ёрдам пули берилаяпти. Маҳалла фуқаролари бундан баҳраманд этилаётганларидан бошлари осмонда.

Шу ўринда ҳукуматимиз томонидан маҳалла фаолиятига эътибор берилаётгани, бошқарув тизимининг ўзига хос шакли сифатида эътироф этилаётганлигини ҳам алоҳида таъкидламоқ керак. Бу мустақиллик нишонаси, мустақиллигимизнинг яна бир белгисидир».

Мамлакатимиз Конституциясида ҳар бир фуқаронинг эътиқод эркинлиги тўла кафолатланган. Ягона мафкура ҳукмронлиги давридан фарқли ўлароқ, дин давлатдан ажратилган бўлса-да, бироқ улар бир-бирининг ривожланиши, тараққий этишига халақит бермайди. Мамлакатимизда диний қадриятларга миллий қадриятларимизнинг ажралмас бўлаги сифатида катта эътибор берилмоқда. Уларни бир-биридан айириш не оқибатларга олиб келиши кечаги тузумимиздан барчамизга яхши аён.

«Халқимизнинг асрий орзу-ниятлари мустақиллик воситасида рўёбга чиқмоқда. Кўп узоққа бормай, кечаги кунимизни бир эслайлик. Масжидга чиққани қўрқар: намозни яширинча уйда ўқир эдик. Ҳозир-чи? Ҳозир беш вақт намозни шаҳримиздаги ўттиздан зиёд масжиднинг хоҳланганида адо этмоқдамиз, — деб ёзади қўқонлик фуқаро Содиқжон Аҳмаджонов. — Илгари муборак Ҳаж сафарига Ўрта Осиё диний назорати орқали минглаб чиғириқдан ўтказилгандан сўнг бор-йўғи ўн-ўн беш киши (у ҳам жаҳон жамоатчилиги назари учунгина) юборилган бўлса, бу йил уч ярим минг киши ана шундай имкониятга сазовор бўлаяпти. Боз устига, ҳукумат уларга катта моддий ёрдам ва қулайликлар яратиб бермоқда».

Президент Девонига келган яна бошқа кўплаб хатларни ўқирканмиз, мамлакатимиз фуқароларида юртбошимизнинг, айниқса, халқ депутатлари Самарқанд ҳамда Қашқадарё вилоят кенгашлари сессиялари, Вазирлар Маҳкамасининг мажлисларида сўзлаган нутқлари катта таассурот қолдирганини пайқаш мумкин.

«Вилоят сессиялари ҳамда Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишларни радио, телевидение, матбуот воситалари орқали чала ярим эмас, тўлиқ берилаётгани кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлмоқда, — деб ёзади сурхондарёлик фуқаро О. Дўстбобоев. — Бунинг иккита афзаллик жиҳати бор: биринчидан, халқ мамлакатимизда қандай ишлар амалга оширилмоқда, олдимизда турган вазифалар нималардан иборат, қандай ютуқ, камчилик ва муаммолар борлиги ҳақида тўлиқ тасаввурга эга бўлса, иккинчидан, мавжуд иллат, камчилик ва нуқсонларнинг асл «гуноҳкори» ким эканлиги, ким қандай ишлаётгани ҳақида аниқ хулосага эга бўлаяпти...» Бундай мазмундаги мактублар кўпчиликни ташкил этади. Қувонарлиси шундаки, улар мамлакатимиз фуқаролари жамият ҳаётига дахлдор долзарб масалалар билан юрак-юракдан қизиқаётганликларининг, нафақат қизиқиш, балки таклиф, фикр-мулоҳаза ҳамда истак воситасида тобора фаолроқ аралашишга рағбат билдираётганлигининг яққол гувоҳидир.

Хат ва шошилинчномаларнинг катта бир қисми 29 февраль куни Вазирлар Маҳкамасида мамлакатимиз иқтисодий ва ижтимоий ривожланишининг 1995 йил якунлари ва иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида жорий йилдаги вазифаларга бағишланган йиғилиш ва юртбошимизнинг ушбу мажлисдаги нутқи хусусида.

«Ушбу мажлисни «ойнаи жаҳон» орқали икки марта диққат билан кузатдим, — деб ёзади сирдарёлик А. Жозилов. — Шунингдек, бошқа бир қанча йиғилиш, халқ депутатлари Самарқанд ва Қашқадарё вилоят кенгашлари сессияларини ҳам назардан четда қолдирганим йўқ. Мени ундаги изчиллик ҳайратга солади. Ҳар бир маъруза бир-бирини мантиқан тўлдириб, изоҳлаб, асослаб боради. Кўтарилаётган масала аниқ ва лўнда. Бу эса, табиийки, унинг таъсир қудратини янада оширади...»

Мактубларнинг яна бир қисми ёшлардан. «Мамлакатимизда қисқа давр мобайнида сиёсий, ҳуқуқий, иқтисодий, маънавий соҳаларда чуқур ҳамда кенг кўламли ислоҳотлар амалга оширилмоқда, — деб ёзади Чортоқ шаҳар «Зуҳал» ҳиссадорлик жамияти Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг аъзолари. — Биз — ёшлар яратувчилик ишларингиз, давлатимизни мустаҳкамлаш йўлида қилаётган тинимсиз саъй-ҳаракатларингизда Сизга доимо хайрихоҳмиз. Нутқингизда белгиланган режалар бизнинг ҳаракат дастуримиз бўлиб хизмат қилади...».

«Президентимиз сўзлаган ҳар бир нутқ ҳеч кимни ҳаяжонга солмасдан қўймайди, — деб ёзади «Маънавият ва маърифат» марказининг Жиззах вилояти бўлими бошлиғи Ў. Носиров. — Шундай бир мураккаб даврда ҳар биримиз ўз ўрнимиз, жамият ва оила олдидаги бурчимиз хусусида чуқур мулоҳаза юритиб, бор билим ва тажрибаларимизни ишга солишимиз лозим. Буни чин дилдан ҳис этмоқдамиз...».

Бир қатор мактубларда Президентимизнинг халқ депутатлари Самарқанд вилоят Кенгаши сессиясида: «Ахир ўйлаб кўрайлик, биродарлар, биз бугун не-не машаққатлар билан қураётган давлатимиз, мустақил ва ҳар жиҳатдан мустаҳкам мамлакатимиз эртага кимнинг қўлида қолади? Бугунги катта ислоҳотлар эвазига қўлга киритаётган ютуқларимизни эртага фарзандларимиз давом эттиришга қодир бўладимийўқми?», деб келажак учун куйиниб айтган гаплари мисол қилиб келтирилса, яна бир туркум мактубларда эса Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда айтилган: «Иқтисодиётни ягона тирик жонга қиёслаш мумкин. Кўп жойларда ўз мансабига нолойиқ раҳбар касофатидан бир бўғинда ишларнинг барбод бўлиши, муттасил оқсаши, бутун бошли ислоҳотлар механизмининг бир жойда депсиниб қолишига олиб келиши муқаррар», каби бугунги кунимизга дахлдор, аччиқ ва ҳаққоний гаплардан иқтибос келтирилган. Қизиқарли томони шундаки, мактубларнинг аксарият қисмида Президентимиз нутқида таъкидланган раҳбарлик масъулияти, унинг бугунги кундаги ўрни, одиллик, ташкилотчилик, ташаббускорлик каби хислатлари ҳақида сўз юритилган. Ҳар бир раҳбар ўз салоҳиятига яраша лавозимда ишлаши керак. Даврдан орқада қоладиган, узоқни кўра олмайдиган, ҳалоллик, қатъийлик ҳамда фидойилик хислатларига эга бўлмаган раҳбар узоққа боролмайди. Буни энг аввало унинг ўзи англаши керак. Аксарият мактубларда халқ таълими тизимидаги хато ва камчиликлар ўтиш даври мураккабликларини баҳона қилаётган айрим ношуд ва нўноқ раҳбарларга хос иллат эканлиги таъкидланган.

Бошқа яна бир қатор мактубларни ўқиб, фуқароларимизда бир вақтлар унут бўлиб кетган ватанпарварлик бурчи қайта уйғонаётганлигидан кўнгил таскин топади, тоғдек кўтарилади.

Термиз шаҳридаги Алишер Навоий номли 11-ўрта мактабнинг олий тоифали кимё ўқитувчиси Маҳзуна Сафарова ўз хатида: «Ёш авлодни соғлом, билимдон, ватанга садоқатли асл фарзандлар қилиб тарбиялашда бор билим ва тажрибаларимизни сарфлаймиз. Уларга пухта билим бериш, миллий урф-одат, шарқона одоб-ахлоқ руҳида тарбиялаб, ҳалол-пок инсонлар бўлиб етишиш йўлида куч-ғайратимизни аямаймиз», — дея аҳд қилади.

Шўрчи туманидаги «Олтинсой» хусусий корхонаси бош директори Ўрозбой Какабоев эса Ғузор-Бойсун-Қумқўрғон йўналишидаги темир йўл қурилиши ана шу минтақадаги кўплаб иқтисодий муаммоларнинг ечимини тезлаштиришга хизмат қилишини алоҳида таъкидлаб, «Биз ушбу эзгу ишга корхона ҳисобидан моддий ёрдам беришга аҳд қилдик», деб ёзади.

Мактубларни ўқиб, мамлакатимиз фуқаролари келажакка тобора ишонч билан қараётганликлари, жамиятимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар ҳамда янгиланишнинг оддий иштирокчиси эмас, фаол ва онгли ташаббускори бўлишга интилаётганликларининг шоҳиди бўлиш мумкин. Зеро, бунинг учун бизда тўла асос бор. Президентимиз яқинда Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда сўзлаган нутқида ўтган йилга якун ясар экан: «1995 йил кўп жиҳатдан жамиятимизни, иқтисодиётимизни, қолаверса, ҳаётимизнинг барча соҳаларини ислоҳ қилишда туб бурилиш йили бўлди.

Йил якунлари биз ишлаб чиққан йўналиш, иқтисодий ислоҳотларнинг устивор жиҳатлари тўғри эканлигини тасдиқлади ва ўз самарасини бера бошлади. Шуларнинг натижасида ва таъсирида Ўзбекистон иқтисодида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш пасайиши суръати амалда тўхтатилди.

1995 йилда биринчи марта асосий тармоқлар ва соҳалар бўйича ўсиш суръатларига эришилди», деб таъкидлади. Бу эса келажагимиз порлоқ ва буюк бўлади, дейишимизга ёрқин кафолатдир.

(ЎзА).

• Ўзбекистон Республикаси Олий суди пленумининг қарори

САВДО СОҲАСИДАГИ ЖИНОЯТЛАР ВА БОШҚА ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ИШЛАР БЎЙИЧА СУД АМАЛИЁТИ ҲАҚИДА

(Давоми. Боши 1-бетда). маҳсулот ишлаб чиқарувчиларни бозордан қисиб чиқариш, ўта юқори нархларни сунъий равишда сақлаб туриш тўғрисида талаб қўйиш ва товар эгасига, бозор маъмурияти ёки ўзга шахсларга нисбатан зўрлик ишлатиш, уларни зўрлик ишлатиш билан қўрқитиш, мулкига шикаст етказиш ёки мулкини нобуд қилиш билан боғлиқ бошқа ҳаракатлар товламачилик (рэкет) тариқасида Жиноят кодексининг 165-моддаси билан квалификация қилинмоғи лозим. Товламачилик мулкий манфаатдор бўлиш мақсадида талаб қўйишда ёхуд товламачи фойдасига мулкий характердаги ҳаракатларни содир этишда (товарни паст нархда ёхуд текинга беришда, товарни зўрлик ишлатиб олиб қўйиш ва шунга ўхшаш) ифодаланиши мумкин. Товламачилик учун жиноий жавобгарликка тортишга айбдорнинг зўрлик ишлатиш тўғрисидаги таҳдидини амалга оширган бўлиши шарт бўлмай, бундай талаб қўйилишининг ўзи етарлидир.

4. Савдо ёки воситачилик фаолиятини рўйхатдан ўтказишдан бўйин товлаган, назорат қилинмайдиган фойда олиш мақсадида товарларни олган ва қайта сотган ҳолда амалга ошириш Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс 176-моддасининг 2-қисми бўйича маъмурий жавобгарликни юзага келтиради. Маъмурий жазо қўлланилгандан кейин бир йил мобайнида ўшандай ҳаракатларни такроран содир этиш Жиноят кодексининг 188-моддаси бўйича жиноий жавобгарликни юзага келтиради.

Юридик шахслар ва фуқароларга товарларни ёки бошқа ашёларни олишда ёки сотишда, томонлар ўртасида битимлар тузишда, шунингдек, бошқа воситачилик ҳаракатларини амалга оширишда кўмаклашувчи шахсларнинг рўйхатдан ўтишдан бўйин товлаган ҳолда содир этадиган ҳаракатлари ҳам Жиноят кодексининг мазкур моддаси билан квалификация қилинмоғи лозим.

Бундай қайд этилган ҳаракатлар хавфли рецидивист, бир гуруҳ шахслар томонидан, уюшган гуруҳлар томонидан ёки унинг манфаатларини кўзлаб ёхуд анча ёки кўп миқдорда назорат қилинмайдиган фойда олиш мақсадида содир этилган бўлса, бу ҳаракатлар учун Жиноят кодекси 188-моддасининг 2- ва 3-қисмларида кучайтирилган жиноий жавобгарлик назарда тутилганлигини эътиборга олмоқ лозим. Бундай ҳолларда қонун айбдорни дастлаб маъмурий жавобгарликка тортишни кўзда тутмайди.

5. Тушунтирилсинки, амалдаги қонунларга мувофиқ савдо фаолиятининг айрим турлари билан шуғулланиш учун махсус рухсатнома (лицензия) талаб қилинади. Бундай рухсатноманинг йўқлиги, айбдор муқаддам шундай ҳаракатлар учун бир йил мобайнида Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 176-моддаси билан маъмурий жавобгарликка тортилган бўлса, Жиноят кодексининг 190-моддаси бўйича жавобгарликни юзага келтиради.

Агар бунда айбдорнинг савдо фаолиятини фақат рухсатномасиз (лицензия) амалга ошириб гина қолмай, балки рўйхатдан ўтишдан ҳам бўйин товлаганлиги аниқланса, унинг ҳаракатлари Жиноят кодексининг 188 ва 190-моддалари мажмуи билан квалификация қилинмоғи лозим.

6. Жиноят кодексининг 189-моддаси ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 164 ва 168-моддаларида жавобгарлик назарда тутилган савдо ёки хизмат кўрсатиш қоидаларини бузиш деганда савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги ҳуқуқий муносабатларни тартибга соладиган Ўзбекистон Республикаси қонунларининг бузилиши тушунилмоғи лозим.

Бунда суд айбдор томонидан айнан қайси савдо қоидаси бузилганлигини кўрсатиши шарт.

7. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 174-моддасида жавобгарлик назарда тутилган солиқлар ёки бошқа тўловларни тўлашдан бўйин товлаш деганда фойда (даромад)ни ёки солиқ тўланадиган бошқа объектларни яшириш, камайтириб кўрсатиш, шунингдек, давлат томонидан белгиланган солиқларни, йиғимларни, бож ёки бошқа тўловларни тўлашдан ўзгача бўйин товлаш тушунилмоғи лозим.

Шу ҳаракатлар анча миқдорда содир этилганда Жиноят кодексининг 184-моддаси бўйича жиноий жавобгарлик юзага келади.

Солиқлар, йиғимлар, божлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг рўйхати Ўзбекистон Республикаси қонунларида кўзда тутилган.

Бунда амалдаги қонунларга мувофиқ фуқароларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликлари маҳсулотларини сотишдан тушган даромадлари солиққа тортилмаслигини эътиборга олиш лозим. Фуқароларнинг шахсий ёрдамчи хўжалиги мавжудлиги маҳаллий ҳокимият органининг маълумотномаси билан тасдиқланади.

8. Ҳақ олиш эвазига товарларни ёки маҳсулот ишлаб чиқарувчиларни бозорга эркин кириб келишига тўскинлик қилувчи, ўта юқори нархларни сунъий равишда сақлаб турувчи бозор маъмуриятининг мансабдор шахслари ҳамда ўз фаолиятини савдо соҳасида амалга оширувчи бошқа мансабдор шахслар Жиноят кодексининг 210-моддаси бўйича порахўрлик учун жавобгарликка тортилиши лозим.

Қайд этилган ҳаракатлар ҳақ олиш билан боғлиқ бўлмай, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларига кўп миқдорда зарар ёхуд жиддий зиён етказган бўлса, уларни иш ҳолатларига қараб Жиноят кодексининг 205-моддаси билан мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш тариқасида ёки Жиноят кодексининг 206-моддаси билан ҳокимият ёки мансаб ваколатидан четга чиқиш тариқасида квалификация қилиш лозим.

Хўжалик юритувчи субъектлардан бир марталик ёки бошқа йиғимлар учун белгиланган миқдордан ортиқ пул маблағларини беришни талаб қилган бозор маъмуриятининг мансабдор шахс ҳисобланмайдиган ходимлари товламачилик йўли билан ҳақ беришни талаб қилганлик учун Жиноят кодексининг 214-моддаси билан жавобгарликка тортилиши керак.

9. Тушунтирилсинки, хўжалик юритувчи субъект томонидан метрология, сертификатлаштириш, маҳсулот белгиси эгасининг ҳуқуқларини бузиш тегишли равишда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 213, 214 ва 215-моддалари бўйича маъмурий жавобгарликни юзага келтиради.

10. Савдо соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги маъмурий ишларни кўришда судлар солиқ органлари ва ички ишлар органларидан айбдор худди шундай ҳуқуқбузарлик учун муқаддам маъмурий жавобгарликка тортилган-тортилмаганлиги ҳақида маълумотлар тақдим этишни талаб қилишлари шарт.

11. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 44-моддасига ва Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 30 августдаги «Фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини бузадиган хатти-ҳаракатлар ва қарорлар устидан судга шикоят қилиш тўғрисида»ги қонунга мувофиқ ҳар бир фуқаро солиқ органлари ёки ҳар қандай бошқа мансабдор шахснинг ҳаракатлари устидан судга шикоят қилишга ҳақли.

Бунда фуқаро мулки ёки бошқача зиённи ундиришни талаб қилса, суд у талабларни умумдаъво тартибида кўриши шарт.

12. Судлар савдо соҳасидаги жиноятлар ва бошқа ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни тўғри ва тезкорлик билан кўрилишини таъминлашлари, энг долзарб ишларни оммавий ахборот воситаларида ёритиш чораларини кўришлари шарт.

13. Судларнинг эътибори ушбу туркумдаги жиноят ва маъмурий ишларни кўришда тергов ва солиқ органларининг жиноятни ҳар тарафлама ва холисона тергов қилиш, унга алоқадор бўлган барча шахсларни аниқлаш ва жавобгарликка тортиш, маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги материалларни тўлиқ бўлишлиги тўғрисидаги процессуал қонун нормаларига оғишмай амал қилишлари устидан талабчанликни кучайтириш зарурлигига қаратилсин,

Фуқароларнинг асоссиз равишда маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортилиши, уларга тегишли мулкларни қонунсиз равишда олиб қўйилиши ҳолларига жиддий муносабат билдирилсин. Ҳар бир қонун бузилиши, жиноятда қатнашган барча шахсларни жавобгарликка тортилмаганлиги факти бўйича мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисидаги масалани ҳал этишлари, савдо соҳасидаги ҳуқуқбузарликларга имкон берган сабаб ва шароитларни синчиклаб ўрганишлари, хусусий ажрим чиқариш йўли билан уларни бартараф этиш чораларини кўришлари лозим.

14. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят судлари ва Тошкент шаҳар судининг раислари ушбу туркумдаги ишлар бўйича қонунларни тўғри ва бир хилда татбиқ этилишини таъминласинлар, доимий равишда суд амалиётини умумлаштириб борсинлар, ундаги камчиликларни бартараф этиш чораларини кўрсинлар.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг раиси
У. МИНГБОЕВ
Пленум котиби, Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судьяси Ю.ТУРСУНБОЕВ.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 18

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан 18 март куни ЎзТВ I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ III канали орқали намойиш этилади.

I

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 I. «Миллат»: «Кўзгудаги ҳақиқат». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 II. Биржа ва банк хабарлари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 III. «Миллат»: «Уни ким уйғотади?» Публицистик кўрсатувларнинг давоми. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55—00.35 «Ижодкор портретига чизгилар». Собит Саидов.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.40 «Палитра». 19.05 ТВ II намойиш этади. 19.15 «Постфактум». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Мўъжиза». Дэвид Копперфильд. 20.20 «Мусиқий йўлка». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Курьер». 21.20 «...яна об-ҳаво ҳақида». 21.25 ТВ II намойиш этади. 21.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.55 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 22.45—23.45 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 7.30 «Ҳафтанома». 8.00—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Беш ҳалқа жозибаси». Олимпиадачилар базми. 9.50 «Занги ота». Телефильм. 10.00 Янгиликлар. 10.05 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Козим Қаюмовнинг янги қўшиқлари. 10.30 «Темиртан даҳолар». Ўзбекистонда компьютерлаштириш. 11.00 «Жаҳон киноси юлдузлари». Жина Лоллобриджида. 11.30 «Сеҳрли оҳанглар». Тошкент шаҳри мусиқа мактаблари кўрик-танлови ғолибларининг концерти. 12.00 «Ота меҳрини кўрмаганлар». Бадиий фильм. 13.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг концерти. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Нафосат олами». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20—21.40

*

21.40 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм». 1-серия. 23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Тоғ кийиклари», «Кузги қушлар галаси». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30—23.50

*

23.50—24.00 «Кабутарим». Телефильм.

IV

17.05 «Кўзмунчоқ». Болалар учун кўрсатув. 17.40 Камер куйларидан концерт.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Тафсилот». Ахборот кўрсатуви. 20.15 Шифокор билан мулоқот. 20.45 «Ижтимоий ҳимоя мезони». 21.15 «Спорт-тайм». 21.45 «5+1». 22.15 «М» хабар. 22.25 Эълонлар. 22.30 — 23.00 «Дунё эшиги». Халқаро «Маърифат» жамияти иш фаолияти ҳақида.

СЕШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Учқудуқ — ислоҳотлар чорраҳасида». 9.15 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз». 9.45 Биржа ва банк хабарлари. 10.00 Янгиликлар. 10.05 Болалар учун. «Оқ руҳ».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Тасвирий санъат. 11.00 Немис тили. 11.30 Адабиёт. 12.00 «Сумалак» ансамблининг концерти. 12.40 «Кундузги хотин». Бадиий фильм. 14.00 —14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида». 18.40 «Байрамингиз кўнгилли ўтсин...» 18.55 «Бугунги Европа». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Тенгсиз жаҳоним, Ўзбекистоним!». Адабий композиция. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 Наманган вилояти «Навбаҳор» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 22.00 «Деҳқонки дона сочар...» Публицистик кўрсатув. 22.25 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абзал Рафиқов. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55—00.30 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 ТВ II намойиш этади. 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Бизнес-уик». 20.10 «АРТ — журнал». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Видеогид». 21.20 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.40 «Кинонигоҳ». 23.20—00.20 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Стадион», «Сари-челек». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».

***

18.20 — 21.40

*

21.40 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм. 2-серия. 23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 — 23.30 «Бу ажиб дунё».

IV

17.05 «Афғон тупроғидан қайтган баҳодирлар» (такрор.).

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 22.20 Эълонлар. 22.25—23.55 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 20

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55—8.25 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.25 «Саҳна ҳаёти». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Абзал Рафиқов. 9.25 «Байрамингиз кўнгилли ўтсин...» 9.40 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув. 10.00 Янгиликлар. 10.05 Болалар учун. «Ассалом, Наврўзи олам!»

Ўқув машғулотлари:

10.30 Инглиз тили. 11.00 Алифбо сабоқлари. 11.30 Кимё.

*

12.00 «Мен кутган баҳор». Мусиқий дастур. 12.30 «Бешинчи довон». Видеоканал. 14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз». Телемусобақа. 18.45 Спорт хабарномаси. 18.55 «Қадим карвон қўнғироқлари». Наврўз кўргазмаси. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқлар кўрик-танлови. 21.30 «Бўстон». Телевизион журнал. 22.25 «Дилдаги гаплар». Абулқосим Тўйчиев. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55—00.25 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.30 ТВ II намойиш этади. 18.40 «Кулгига нима етсин!». 19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Компьютер—Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 21.50 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 23.00—24.00 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Қиз узатиб борганда». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».

***

18.20—21.40

*

21.40 «Бархан». Бадиий фильм. 23.00 Янгиликлар.

23.05 Эълонлар. 23.10 «Ўтиш жойи». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50 — 00.05 «Келгинди». Телефильм.

IV

17.05 «Ўзбекистон ботаника боғи», «Галерея бўйлаб». Телефильмлар. 17.30 «Умид» (уйғур тилида).

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Рақслар қанотида». Замонавий америка балети. 20.40 «Иштирок этувчилар». 21.10 «Саҳий хонадонда». Наврўз байрамига бағишланган кўрсатув. 21.50 Эълонлар. 21.55 — 22.35 «Қалбларда баҳор».

ПАЙШАНБА, 21

I

7.00 ДАН 02.00 ГАЧА УЗЛУКСИЗ ТЕЛЕКЎРСАТУВЛАР ДАСТУРИ.

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 Табрик. Лавҳа. 18.20 «Мультфейерверк». 18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Курьер». Махсус сони. 20.05 «Салом, баҳор!» 20.20 Табрик. Лавҳа. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Постфактум». 21.10 «Юлдузли механика». 21.30 Табрик. Лавҳа. 21.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 «Кинонигоҳ». 23.50 —00.50 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Наврўзи ажам». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».

* * *

18.20—21.40

*

21.40 «Офарин-96». «Ёш овозлар». 23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Мўъжизакор гўзаллик сири». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30—23.50

*

23.50 — 00.05 «Сумалак». Телефильм.

IV

17.05 «Замин саховати». 17.30 «Интерпартнёр».

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 21.20 «Тошкент оқшомида». 22.20 Эълонлар. 22.25 «Таширифинг муборак, Наврўз!». 23.05 — 00.05 «Ўзбекистон — умумий уйимиз».

ЖУМА, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Дилдан ўйнаб, яйра қувнаб». Сурхондарё вилоят «Ширу-шакар» ансамблининг байрам дастури. 9.00 «Аёл борки, олам мунаввар». 9.30 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Наврўз бахт ва шодлик улашиб...» 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Пойтахт концерт залларида». 10.55 Ўлмас Умарбеков. «Кўприк». Теленовелла. 11.10 «Шаҳризоданинг сўнгги туни». Бадиий фильм. 12.35 «Сеҳрли мўйқалам». Болалар учун қизиқарли дастур. 13.10 «Пахтачиликда янги усул». Янги сеялка ва шу усулнинг самараси. 13.35 «Илм ўзликни билмакдир». Публицистик кўрсатув. 14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Инсон ва шер». Мультфильм. 18.20 «Тилга эътибор...» 18.55 «Аждодлардан мерос — қутлуғ кун». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Оқшом эртаклари. 20.10 «Севгим менинг — андуҳим менинг». Киноконцерт. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ассалом, Футбол баҳори!». Спорт кўрсатуви. 21.45 Бастакор Алишер Икромов ижодига бир назар. 22.35 Наврўз ҳангомалари. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55—00.45 «Ўхшаш чеҳралар».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 НАВРЎЗ ТОМОШАЛАРИ: «Ривоят». «Муаллиф». «Офарин». «Мафтункор чеҳралар». Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 НАВРЎЗ ТОМОШАЛАРИ: Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. Репортаж. 20.30 «Ахборот». 20.55 — 24.00 НАВРЎЗ ТОМОШАЛАРИ: Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. «Эртага — шанба». «RAKS» тақдим этади. «Таманно». Бадиий фильм. Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. «Ривоят».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Аппорт тақдири». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
7.30—9.00 «Телетонг».

* * *

18.20—21.40

*

21.40 «Вундерланд» операцияси». Бадиий фильм. 23.00 Янгиликлар. 23.05 Эълонлар. 23.10 «Аттракцион» юртига саёҳат», «Шимол жилолари». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30 — 23.50

*

23.50—00.20 «Шоҳсупа сари».

IV

17.05 «Еттинчи жин» Фильм-эртак.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультикарусель». 19.55 Эълонлар. 20.00 «Билиб қўйган яхши». 20.25 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан». 21.05 «Орзулар гулдастаси». Дам олиш дастури. 21.35 Эълонлар. 21.40 «Компьютер-ревю». 22.05 «Бизнес-академия». 22.30 — 23.00 «Манбалар». Шарқ мамлакатларининг халқ байрамлари.

ШАНБА, 23

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 Наврўз ҳангомалари. 9.30 Бастакор Алишер Икромов ижодига бир назар. 10.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Яшил чироқ». 11.20 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Мирзо Улуғбек». 11.50 Болалар учун. «LEGO» сайёраси. 12.15 «Тараннум». Мусиқий дастур. 12.45 «Ўхшаш чеҳралар». 13.35—14.20 «Ассалом, Футбол баҳори!» Спорт кўрсатуви.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Икки жин». Мультфильм. 18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.40 Спорт хабарномаси. 18.55 Эстрада тароналари. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Бу ажиб дунё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқлар кўрик-танлови». 21.30 Бухоронинг 2500 йиллиги олдидан. «Шарқдан нур таралур...» Бадиий кўрсатув. 22.10 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк». 9.15 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 9.35 «Компьютер-Осиё». 10.05 «Ҳайвонот оламининг сирлари». 10.55 «Юлдузли механика». 11.15 Оҳанглар ва Эълонлар. 11.50 «Кинонигоҳ». 13.30 — 14.30 «СПОРТ—ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Совға». 18.30 Эълонлар. 18.35 «Олам». Маърифий кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Оҳанглар оғушида». 20.05 «Имкон чўққилари». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви. 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.50 Видео— «О». 23.30 — 23.50 Видео янгиликлари.

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Куй ва соз соҳиби», «Саҳродаги қўриқхона». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20—21.40

*

21.40 «Валентина». Бадиий фильм. 23.25 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30—23.50

*

23.50 — 00.10 «Жонли сайёра».

IV

10.00 «Том Сойер ва Гекклбери Финн саргузаштлари». Болалар учун фильм. 3-серия. 11.05 Эълонлар. 11.10 «Бизнең мирас» (татар тилида) 11.50 «Оренбург рўмоллари». Телефильм. 12.00 «Дидар» (қозоқ тилида). 12.40 — 13.20 «Айчурек» (қирғиз тилида).

***

17.00 «Валерка, Рэмка плюс...» Бадиий телефильм. 17.30 «Мўъжизалар оламига саёҳат». «Ҳаёт» болалар театрининг ижодий жамоаси ҳақида кўрсатув.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Кинематограф». 20.55 «Телеташриф». 21.10 «Бугунги Европа». 21.30 Эълонлар. 21.35 «Олам ва одам». 22.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 22.30 — 22.50 «Бу ажиб дунё».

ЯКШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 7.30 «Ахборот». 7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат киламан». 11.00 «Ташриф». Дам олиш дастури. 11.50 Саъдулла Сиёев. «Бозор кўрмаган йигит». Телеспектакль. 13.10 — 13.40 «Ватан сарҳадларида». Чегарачилар кунига бағишланган кўрсатув.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа. 19.05 «Ойнаи жаҳонда...» 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Алпомиш авлодлари». Спорт кўрсатуви. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш дастури. 21.55 «Мимино». Бадиий фильм. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00—01.00 «Дўстлар учрашганда». Мурод Ражабов.

II

9.00 НАВРЎЗ ТОМОШАЛАРИ: «Ривоят». «Муаллиф». «Офарин». «Мафтункор чеҳралар». Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. 10.20 НАВРЎЗ ТОМОШАЛАРИ: Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. «Эртага — шанба». «RAKS» тақдим этади. «Таманно». Бадиий фильм. Наврўз. Оҳанглар. Эълонлар. «Ривоят».

***

18.00 «Келгуси ҳафтада». 18.10 Эълонлар. 18.15 Болалар учун. «LEGO» сайёраси. 18.40 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси). 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Шахс ва баҳс». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Мусиқа салтанати». 21.25 «Фармед». 21.35 «Илҳом сатрлари». 21.40 «Юлдузлар». 22.15 «Даракчи». 22.25 «Келгуси ҳафтада». 22.35 «Оҳанглар оғушида». 22.55 Видео — «О». 00.25 — 00.55 «ФУТБОЛ ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар. 17.55 «Шарқнинг етти гўзали». Фильм-концерт.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.20—22.50

*

22.50 «Сурхон». Телефильм. 23.00 «Панорама». 23.25 Эълонлар.

*

Россия давлат телевидениеси 23.30—23.50

*

23.50—00.05 «Сайғоқлар». Телефильм.

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». 10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.10 Эълонлар. 12.15 «Эсдалик учун дастхат». 12.40 — 13.00 «Парле ву франсэ». Француз тили — ҳамма учун.

***

17.10 «Биринчи бўса». Бадиий телефильм. 17.40 «Сенинг вақтинг». Ёшлар учун дастур.

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур. 20.00 Эълонлар. 20.05 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 20.55 «Миср халқ амалий санъати». 2-кўрсатув. 21.40 «Би-Би-Си» янгиликлари. 21.50 «Бу ажиб дунё». 22.10 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 22.20 Эълонлар. 22.25 — 23.55 «Кинематограф».

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Президиуми, ЎР ФА Физика-математика фанлари бўлими ва ЎР ФА ходимлари касаба уюшмасининг бирлашган қўмитаси ЎР ФА академиги У. О. Орифовга рафиқаси

Амина АБДУРАСУЛОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар Халқ банки бошқармаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Халқ банки бошқарувининг муҳосиба ҳисоби ва ҳисоботи департаментининг бошлиғи Ў. М. Аҳмаджоновга қайнонаси —

Лутфия РАЖАБОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Ўзнефтгазназорат» давлат инспекцияси меҳнат жамоаси «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорацияси бошқарув раисининг ўринбосари Алижон Аҳмедович Аҳмедовга волидаи муҳтарамалари

Майрамой РАҲИМОАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки бошқаруви жамоаси бош муҳосиб У. М. Аҳмаджоновга қайнонаси

Лутфия РАЖАБОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбекнефтгаз» миллий корпорациясининг «Ўзнефтгазкомплект» бирлашмаси жамоаси бошқарув раисининг ўринбосари Аҳмедов Алижон Аҳмедовичга онаси

Майрамой ая РАҲИМОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Нефтгазтаъминот» савдо-ишлаб чиқариш акционерлик бирлашмаси меҳнат жамоаси «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорация бошқарув раиси ўринбосари А. А. Аҳмедовга онаси

МАЙРАМОЙ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ ИНВЕСТИЦИЯ КОМПАНИЯСИ

REPUBLIC OF UZBEKISTAN FERGHANA REGIONAL INVESTMENT COMPANY

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ҲУРМАТЛИ ҲАМЮРТЛАР ВА ИШБИЛАРМОН ТАДБИРКОРЛАР!

Агар, сиз ҳақиқий мулкка эгалик қилиш билан бирга, дивиденд (қўшимча даромад) олиш ва бошқариш овози ҳуқуқига эга бўламан десангиз, Фарғона вилояти, "Фарғона" инвестиция компанияси, "Тошкент" Фонд биржаси "Фарғона" ҳудудий бўлими орқали Фарғона вилоятидаги қуйидаги акционер жамиятлари акцияларини сотиб олишингиз мумкин.

"ЎЗАГРОҚУРИЛИШ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
1.	Кува тумани	*"561 - ХКМК"*
2.	Охунбобоев тумани	*"562 - ХКМК"*
3.	Ўзбекистон тумани	*"Шўрсув" ғишт заводи*
"ЎЗЕНГИЛСАНОАТ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
4.	Қўқон шаҳар	*"Қўқон шоҳ атлас" фабрикаси*
5.	Қўқон шаҳар	*"Дилором" тикувчилик фабрикаси*
6.	Фарғона шаҳар	*"Баркамол" тикувчилик фабрикаси*
7.	Риштон тумани	*"Риштон" йигирув тўқув фабрикаси*
8.	Фарғона шаҳар	*"Буюк ипак йўли" тўқувчилик фабрикаси*
"ЎЗАВТОТРАНС" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
9.	Ўзбекистон тумани	*АТП-24*
10.	Охунбобоев тумани	*АТП-158*
11.	Ёзёвон тумани	*АТП-51*
"ЎЗБЕКМЕБЕЛЬ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
12.	Қўқон шаҳар	*"Намойиш" мебель фабрикаси*
13.	Кува тумани	*"Акбаробод" мебель фабрикаси*
14.	Бешариқ тумани	*"Бешариқ" мебель фабрикаси*
"ЎЗПАРРАНДАСАНОАТ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
15.	Бешариқ тумани	*"Бешариқ парранда"*
16.	Ўзбекистон тумани	*"Бўстон парранда"*
17.	Фарғона тумани	*"Фарғона насли парранда"*
18.	Кувасой тумани	*"Кувасой парранда"*
"ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
19.	Кувасой тумани	*"Кувасой консерва"*
20.	Кува тумани	*"Кува консерва"*
"ЎЗСОҒЛИҚНИСАҚЛАШ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
21.	*"Нажот" дорихонаси*	
22.	*"Гулхайри" дорихонаси*	
23.	*"Саховат" дорихонаси*	
24.	*"Раҳмон" дорихонаси*	
25.	*"Боғдод" дорихонаси*	
26.	*"Гулҳаё" дорихонаси*	
27.	Сўх тумани *№ 25 дорихонаси*	
"ЎЗСАНОАТХЎЖАЛИККУРИЛИШ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
28.	*"Кувасойтаъмирловчи"*	
29.	*"Фарғона ДОЗ"*	
30.	*"Фарғона қурилиш"*	
31.	*"Қўқон КМК"*	
32.	Фарғона тумани *"Таъмирқурилиш"*	
33.	*"Қўқон қурилиш"*	
34.	*"Қўқон мотор таъмирлаш"*	
35.	*"Қўқон махсус қурилиш"*	
36.	*"Фарғона қурилиш материаллари"*	
37.	*"Ишчилартаъминоти"* Ўзтемирйўл	
38.	*"Механика устахонаси"*	
39.	*"Фарғона тумани автокорхонаси"*	
40.	*"Фарғона автотранспорт"*	
41.	*"Турон" коммунал хизмат кўрсатиш*	
42.	*"15-автокорхона"*	
43.	*"15-қурилиш трести"*	
"ЎЗАГРОКИМЁСЕРВИС" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
44.	Кувасой тумани *"Ўзагрокимёсервис"*	
45.	Кува тумани *"Қишлоқ кимё"*	
"ЎЗҚИШЛОҚХЎЖАЛИКТАЪМИНОТТУЗАТИШ" АКЦИОНЕР ЖАМИЯТЛАРИ БЎЙИЧА		
46.	*"Кува тумани таъминлаш ва таъмирлаш"*	
47.	*"Марғилон туманлараро таъминлаш ва таъмирлаш"*	
48.	*"Данғара тумани таъминлаш ва таъмирлаш"*	
49.	*"Охунбобоев тумани таъминлаш ва таъмирлаш"*	
50.	*"Ёзёвон тумани таъминлаш ва таъмирлаш"*	
51.	*"Фарғона тумани таъминлаш ва таъмирлаш"*	
52.	*"Учкўприк тумани таъминлаш ва таъмирлаш"*	
53.	Охунбобоев тумани *"Қора кўчи таъминлаш"*	
54.	Олтиариқ тумани *"Қапчиғай таъминлаш ва таъмирлаш"*	
55.	*"Қора олтин" "Ўзбекнефтгаз"*	
56.	*"Олтиариқ минерал суви" "Ўзозиқовқатсаноат"*	
57.	*"Фарконденсатор"* Ўзбекистон тумани *"Ўзэлтехсаноат"*	
58.	*"Урай"* Учкўприк тумани *"Ўзбалиқ"*	

Агар, Сиз ушбу ҳиссадорлик жамиятларининг акцияларини сотиб олмоқчи бўлсангиз қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин:

(Акциялар сотиб олиш тўлов усули мижоз хоҳишига қараб)

Фарғона шаҳри, А. Навоий кўчаси-13, Кенгашлар уйи 5- қават, 521-, 522-хоналар.

Телефон: 8 (222) 24-80-75.

Факс: 24-28-23.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Самарқанднинг обод ва кўркам, машҳур Каттақўрғонини билмаган одам кам бўлса керак. Шул қўрғонда бир аёл бор. Тупроқлар дур бўлар юрганда, уйлар нурга тўлар кирганда. Қўлларининг оловлари бор. Сўзларининг қаловлари бор, изларининг яловлари бор.

Унинг исмини халқнинг ўзи қўйиб олган.

ДИЛИДА МАВЖ УРАР ДАРЁЛАР

Ўзбекистон халқ артисти Сора (Ширин) Мелиева суратига чизгилар.

Кеч бўлиб қолганда минг истиҳола билан чиройли ишланган дарвозани чертдим. Ая «кимсан», демадилар, «киринг», дедилар. Бир меҳр билан чорлалилар. Тун қўйнидан ёруғлик топгандек, чарақлаб кетдим. Кўзларидан ёғилган нур, юзларидан таралган меҳр тароватга боқиб ҳайратланаман. Бу кўзлар кексалик шикояти, норозилик оятини асло билмайди. Бир умр гўзаллик яратган, эзгуликка интилган инсон қаримас экан-да... Чор тараф ораста, озода, жозибали.

Бирор жойда қадрсиз, парвосиз қолдирилган буюм йўқ.

Сора аямиз Ширин исмли қизалоқ пайтларида Пастдарғом туманидаги мактаб-интернат саҳнасида намойиш этилган спектаклда рол ўйнади-ю, кўпчиликнинг эътиборини тортди. Комил Яшиннинг «Гулсара»сида Ойсара бўлиб чиқди. Шу-шу ҳалқ уни ардоқлаб, севиб Сора деб атай бошлади. Ўша куни тумандаги энг яхши ижрочи учун ажратилган ғижим рўмолни Ширинга тақдим қилишди.

Санъатга ошиқлик, тақдирнинг юлдузли онлари уни Турсун Йўлдошев билан учраштирди. Бухоро мусиқа техникумини битирган Абдулҳамид Мажидий номли Каттақўрғон театрининг мусиқачиси ва актёри Турсун Йўлдошев ёш келинчак Сорани ҳам шу даргоҳга бошлаб келди. Унинг театрдаги илк роли ҳам Ойсара бўлди. Эр-хотиннинг иши ҳам, ташвиши ҳам, орзулари ҳам битта эди. Янги образлар яратиш шавқи ила, ёшликнинг фусункор дамлари ила сархуш эдилар. Афсуски, урушнинг совуқ нафаси ёш оилага ҳам, театрга ҳам етиб келди.

Турсун Йўлдошев урушга жўнади. Ғалаба аталмиш заҳматлар эвазига топилган маъсуд кунларда у кўксида ғолиблик ғурури-ю, кўкрагида орденлар билан эсон-омон уйига кириб келди. Сора опанинг қаноти жуфт бўлди, яримта кўнгли тўлди. Ўғилларини Баҳодир, қизларини Гулнора деб номладилар. Шундай кунларда Сора опанинг ёшлигига қарамай театр директорлигига тайинлашди. Катта жамоани тўплаш, театрни тиклаш, давр нафасини туйиш, шунга мос асарлар қўйиш...булар ўзидан-ўзи бўладиган ишми?

Ўша йиллар одамларнинг кўнглига театр сиғаркан. Ҳар бир янги томошада ўриндиқлар, йўлаклар тўлиб кетарди. «Сора Мелиева янги рол ўйнабди», деб эшитишса бўлди, ҳамма келарди. У яратган Ойсара, Майсара, Мастура сатанг, Нарзия, Кабаниха, Фармонбиби...(рўйхат узун) каби юзлаб образлар ҳамон халқнинг ёдида.

— Мен театр директорлиги азобларини уч йил татиганман — дейди каттақўрғонлик ёзувчи, драматруг Яздон Худойқулов. — Сора опага эса бу азоблар ўттиз икки йил насиб этди. Театр 60-йилларда республика миқёсидаги обрўга эга эди. Усмон Юсупов ҳам келиб турарди. Қурилиши ўн йиллаб тўхтаб қолган театр Сора опанинг тиниб-тинчимаслиги, шиддати билан бир йилда қуриб битказилди.

Ая ўзи ҳақида ҳеч нарса айтмайди. Ўйнаган роллари ҳақида ҳам гапирмайди. Аммо яхши одамлар, яхшиликлар, яхши дамлар ҳақида оромбахш гаплар гапиради.

— Артистлик нима у, ая? Кимдир ҳавас билан, ҳайрат билан, яна кимлардир чўчиб қарамайдими, бу номга?

— Нозик ном. Муқаддас ном. Уни авайламоқ учун эътиқод керак, матонат керак. Кимлар келиб кетолмади санъат даргоҳидан. Кимлар келди-ю қололмади бу даргоҳда... Санъат озгина бўлса-да хиёнатни кечирмайди. Бир истеъдодли, гўзал актёримиз бўларди. У табиат берган истеъдодини, чиройини санъатга бағишлашдан ожизлик қилди, ҳою-ҳаваслардан ўзини тия олмади. Насиҳатлар билан қайтариб ололмадик. Охир-оқибатда кўчаларда ичиб, кучукчаси билан дардлашиб юрувчи кимсага айланди...

Дўстларим билан бағрим бутун эди. Аввало эрим Турсун Йўлдошев менинг қадримга етарди. Ҳеч қачон гастролга кетдинг, театр учун вақт сарфладинг, деб таъна қилган эмас. Болаларим қаровсиз қолмади. Иковлашиб, чорасиз кунларнинг чорасини топардик.

Дардлашсак дардимни оладиган, чарчасам ҳовримни оладиган, адашсам йўлга соладиган, кўришсак дилда меҳри қоладиган дугоналарим бор эди. Ёшлик шунча тез ўтиб кетар деб ўйламабман ҳам. Шунча меҳру садоқат билан бир-биримизни ташлаб кетишимизни билмабмиз... Йилларнинг ҳукми зўр экан.

— Дугоналарингиз кимлар эди, ая?

— Меҳнат Қаҳрамони, колхоз раисаси Раҳима Исломова, савдо ходими Тўхтахон Юсупова, прокурор Назокат Умарова, босмахона директори Муаззам Ҳалимова, Ўзбекистон халқ артисти Ҳамрохон Омоновалар. Бир-биримизни кўрмасак туролмасдик. Ҳаммаси ўз ишининг устаси, тадбирли аёллар эдилар. Улардан яшашни ўрганардим, курашишни ўрганардим. Оҳ, айтаверсам: қўмсаб, соғиниб кетавераман...

Ая уйга толади. Мен эса ютоқиб, аянинг ёшлигини, гўзаллигини, ижро этган роллари муҳрланган суратларни томоша қиламан.

— Манави гўзал ким?

Ая индамай жилмайиб қўяди.

— Манави мағрур ким?

— Ўғлим-ку! Ўқувчилик пайтида Евгений Онегин ролида ўйнаган.

— Баҳодир ака Каттақўрғон театрида ҳам бирор асар қўйганми?

— 1976 йилда Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони»ни қўйганида ҳамма келиб кўрди.

— Сизгаям роль берилдими?

— Ҳа, мен Фармонбибини ўйнадим.

— Репетиция даврида «она, ундоқ қилманг, бундоқ қилманг», — деб ҳеч эътироз билдирдими?

— Баҳодир репетицияда ҳеч кимни аямади.

Мен икки юзламалик қиламан. Сиртимда аянинг гапларига қўшиламан-у, ичимда Баҳодир акадан хафа бўламан. Онага боласи оналик ҳақида дарс бериши мумкинми? Аяжон, ўғлингизнинг қўллари узун, бўйи баланд, юлдузи порлоқ бўлса, булар аввало сиз туфайли. Сизнинг чўққиларга элтгувчи поғоналар бўлган умрингиз, ҳаётингиз туфайли. Баҳодирнинг достонлари бошқа сафар. Бу галгиси Сиз ҳақингизда.

Қирқ жонини элидан, фарзандларидан аямаган аёл зиёратига борган кўнгил меҳр дарёсидан сув ичиб яйрайди. Аянинг айтган сўзлари-ю, нурли кўзларининг ороми дунё ғамларини унуттиради. Кутичадек бежирим ораста ҳовлида сеҳр, жозиба бор. Оғушида ғарқ бўлгинг келган аёл қалби бор.

Ўзбекистон халқ артисти Сора Мелиева фақатгина Ўзбекистон халқ артисти Баҳодир Йўлдошев, Гулнора ва набираларинигина эмас, балки ўзи ўйнаган саҳналардан дарс олган, тўғри йўлга тушиб кетган минглаб инсонларнинг ҳам онасидир. Дилидан нур таратиб, оламни мунаввар айлагувчи мана шундай аёлларнинг садағаси кетсанг арзийди.

Хосият БОБОМУРОДОВА,
Самарқанд.

ОЛДИН БОШАЛИ, СЎНГ ОШАЛИ БЎЛГАНИМ ҲАҚДА

(Ҳажвия)

Туғилганимда тошдай пишиқ бўлсин деб, исмимни Тошали қўйишган экан. Ўша пайтда қишлоқ жамоасида ёнида замбарак отса ҳам эшитмайдиган Соли гаранг котиблик қиларкан.

— Бош фарзандим, исми Тошали. Гувоҳнома ёзиб беринг! — дея дадам унинг қулоғига қичқирибди.

— Эшитдим, бақирманг, — дебди у ва гувоҳнома ёзибди.

Дадам ўқиб кўрмай, келаверибди. Онам қараса, исмим Тошали эмас, Бошали ёзилганмиш. Эртага тузаттирамиз, — дейишибди-ю экин-тикин пайти бўлганидан, қўллари тегмабди. Кейин йиғим-терим келибди. Янги уй солибмиз. Кетма-кет Фотима-Зуҳра, Ҳасан-Ҳусан укаларим туғилибди. Хуллас, ҳаётда Тошали, ҳужжатда Бошали бўлиб юравердим.

Бир куни дурадгор амаким бу хатони тузатмоқчи бўлди. Ўткир пичоғи билан «Б» ҳарфини ўчира бошлади. Ҳийла меҳнат қилди. Ҳатто терлаб кетди. Бир пайт қўлини кесиб олгандай ўҳ-ўҳлаб қолди. Чунки гувоҳномани тешиб қўйибди. «Шапағини оламан деб кўр қилдим, — деди бошини сарак-сарак қилиб. Айбини ювиш учун мени етаклаб Соли гарангнинг олдига кирди. Ўчашгандай унинг қўйи ҳаром ўлиб, аламини кимдан олишни билмай турган экан.

— Давлат ҳужжатини бузганинг учун жарима тўлайсан! Ойлигинг етмайди. Тўламасанг, қамаласан! — деб қичқирди у.

Бечора амаким нафаси ичига тушиб қайтиб чиқди. Энди исмим Ошали бўлиб қолганди. Мактабга кирганимда синф журналига ҳам шундай ёзилдим. Ўқитувчи бир сўзли аёл экан. Давлат ҳужжатига асосланаман деб, онамнинг илтимосига кўнмабди. Бироқ исмим ўқилганда болаларнинг кулишидан зерикиб, кейинчалик ўзи тўғрилаб қўйди. Йиллар ўтиб кетди. Мактабни тугатиш арафасида синф раҳбаримиз:

— Тешик гувоҳномани тузат, исмингни тўғрила. Паспорт оласан, — деди. Ариза кўтариб қишлоқ жамоасига кирдим. Соли гаранг фахрийга чиқиб, мендан икки синф олдин ўқиган Мардонча котиб экан.

— Тўғрилаймиз, — деди арзимни тинглагач ва янги ҳужжат ёзишга киришди. Сўнг-жағи тинмай, гапира кетди. — Мактабда Фурқат туғилган йилни билмаганимда, ўқитувчи қулоғимни узиб олай деган. Яқинда олдимга келиб қолди. Ўғил кўриб, отини Фозилхўжа қўйибди. Шошилишда Фозилжўжа деб ёзибман. «Мени ўғлим товуқнинг боласи эмас» — деб тоза жанжал қилди. Бўш келмадим. «Саводсизсан!» деса, «ўзингиз шунақа ўқитгансиз. Диктантдан «2» олсам, журналга «3» қўярдингиз», — дедим. Қизариб кетди. Аммо шу одам туфайли Фурқат туғилган йил ёдимда қолди. Уйқудан ўйғотиб сўрашса ҳам айтиб бераман. Мана тайёр, — у гувоҳномани узатди.

Севиниб кетдим. Ниҳоят ҳаётда ҳам, ҳужжатда ҳам Тошали бўлдим. Аммо мактабимиз котибаси гувоҳномадан нусха кўчираётиб, қувончимни сўндирди.

— Неччига кирдингиз? — сўради у.

— Ўн еттига.

— Адашманг! Бобомдан ҳам катта экансиз. Мана, кўринг, — у ҳужжатни узатди. Не кўз билан кўрайки, гувоҳномага Фурқатнинг туғилган йил ёзилган экан...

Нўъмон МЎЙДИНОВ,
Фарғона вилояти.

«ШУНДОҚҚИНА ҚАРШИМИЗДА»ГИ САЙЁРАГА 40 ЙИЛЛИК ЙЎЛ

Бу чексиз оламда биздан бошқа ҳам цивилизация борми, агар бўлса биз уни топа оламизми? Ерда ҳаёт бошланибдики, инсоният ана шу саволга жавоб излаб келади.

Британия астрономлари яқинда яна бир қуёш тизимини топдилар ва унда ҳаёт мавжуд бўлиши мумкин, демоқдалар. Уларнинг тахминига кўра, мазкур юлдузлар тизими ўзимизнинг қуёшга ўхшар ва у ҳам сайёраларга эга бўлиб, «шундоққина қаршимизда» эмиш.

Астрономларнинг қўштирноқ ичидаги ибораси бир оз бўрттирилганга ўхшайди. Мутахассисларнинг фикрича, ушбу юлдузлар тизимига етиб бориш учун фазогирларимиз секундига 300 минг километр тезлик билан 40 йил парвоз қилиши керак экан.

СОАТ МЕХАНИЗМИГА ЎРНАТИЛГАН БОМБАНИНГ ЎЗИ-Я!

Италиялик вулқоншунослар машҳур Везувий вулқонини «соат механизми ўрнатилган бомба»га ўхшатишмоқда.

Гап шундаки, мазкур вулқон қарийб ҳар 50 йилда портлаб туради. У охирги марта 1944 йилда портлаган эди. Олимлар унинг бу галги отилиш кучини эрамиздан аввал 79 йилда Помпей ва Геркуланум шаҳарларини кўмиб юборган портлашга тенглаштирмоқда. Портлаш натижасида отиладиган кул ва лавалар 8-10 километр масофагача етиб боради. Бу ҳудудда эса умумий аҳолиси 700 минг кишига етадиган ўнлаб қишлоқлар бор.

ЎЗЛАРИНИ ОВУНТИРИБ ЎТИРМАСИН...

Тамакининг инсон организмига салбий таъсири ҳақида кўп ва хўп ёзилган. Лекин бу заҳар-заққум ҳақида қанча ёзилса ҳам озга ўхшайди.

АҚШдаги рак касаллигига қарши кураш жамияти аъзоси Майкл Таннинг олиб борган тадқиқоти натижасида маълум бўлдики, мамлакатдаги кашанда аёллар ичида рак касаллигидан вафот этиш ҳолати кейинги вақтда олти марта ошибди.

60-йилларда ҳар 100 минг кашанда аёллар ичида 25 киши рак касаллилигига чалиниб ҳаётдан кўз юмган бўлса, ҳозирга келиб бу рақам 155 нафарга етган.

М. Таннинг айтишича, таркибида кам миқдорда никотин бўлган сигарет чекувчи аёллар «бу гаплар бизга тегишли эмас экан», дея ўзларини овунтирмасин. Гап шундаки, мазкур тадқиқот айнан ана шу хил тамаки чекувчи аёллар устида олиб борилган.

ҲАДИСЛАР

Зиёратингизга келган одамнинг ҳурматини жойига қўйинглар

Имоннинг афзали — сабр ва кенг қалбли бўлишдир.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ОЙГА ҚАРАБ АДАШСАНГ, ОТИНГНИ «ОЛТИН ҚОЗИҚ»ҚА БОҒЛА

Бу мақол билан халқ қоронғи тунда кетган йўловчиларга адашмасликнинг йўлини ўргатган. Ўтмишда компас бўлмаган. Узоқ сафарга чиққанлар бепоён дашт-биёбонларда келаётганларида тун қоронғусида адашиб қолмаслик учун юлдузларга қараб йўл танлаганлар. Айниқса, қутб юлдузи (буни «Олтин қозиқ», «Темир қозиқ» деб атаганлар) йўлчи юлдуз вазифасини ўтаган... Қутб юлдузини кўкдаги барча юлдузлар орасида энг муҳими деса бўлади. У оламнинг шимолий қутбига жуда яқин бўлиб, ҳаммавақт шимол томонни кўрсатиб туради. Шунинг учун ҳам энг яхши йўл кўрсаткич вазифасини ўтайди. Қадимги халқлар ундан шимолнинг кўрсаткичи сифатида фойдаланганлар... Хўш, бу юлдузни нима учун қозиққа ўхшатганлар? Қутб юлдузи Ернинг хаёлий ўқи ўтадиган нуқтага яқин турганлиги учун киши назарида худди қоққан қозиқдай қимирламай туради. Шунинг учун ота-боболаримиз уни «Темир қозиқ», «Олтин қозиқ» деб атаганлар. Ой бир жойда барқарор турмаганлиги учун кишини адаштиради. Халқимиз мазкур мақоли билан: «Ойга қараб юриб адашиб қолсанг, отингни «Олтин қозиқ»қа қаратиб («боғлаб») юр, адашмайсан, олдинга юрсанг — шимол томонга, орқага юрсанг — жануб томонга, ўнгга юрсанг — шарқ томонга, чапга юрсанг — ғарб томонга борасан», демоқчи бўлган.

ТОПИШМОҚ

Узунлиги 1 километр бўлган поезд соатига 60 километр тезлик билан кетмоқда. Узунлиги 1 километр бўлган туннелдан бу поезд қанча вақтда ўтади?

• Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига

МУБОРАК ТЎЙДАН АЖИБ ЭСДАЛИК

Бутун дунё жамоатчилигининг диққат-марказида турган, ЮНЕСКО сингари нуфузли халқаро ташкилот бош қўшган ушбу санани юксак савияда, эсда қоларли тарзда нишонлаш учун мамлакатимизда кенг миқёсли тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

«Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси тасарруфидаги ишлаб чиқариш корхоналарида соҳибқирон сиймоси туширилган сопол лаганлар, гиламчалар, рамзий тасвирлар ишланган сўзаналар, кашталар ҳамда бошқа турли хил эсдалик буюмлари тайёрланиши лозим эди. Уларнинг белгиланган буюртмани муддатида ниҳоясига етказишларини таъминлаш мақсадида корпорация раҳбарияти доимий назорат қилиб туришни йўлга қўйди.

Амир Темур юбилейига тайёрланадиган бундай эсдалик буюмлари маълум маънода мамлакатимизнинг замонавий халқ ҳунармандчилигини бутун дунё кўз-ўнгида намойиш қилиш имкониятини ҳам беради. Чунки юбилейга ер юзининг жуда кўп нуқталаридан меҳмонлар ташриф буюриши кутилмоқда. Шундай экан, ҳар бир буюмни юқори сифат ва нафис дид билан тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилиши лозим эди. Шу боис бугунги кунда ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг сифати билан нафақат республикамизда, балки хорижий мамлакатларда ҳам ном қозонаётган кўпгина завод ва фабрикалар бевосита ана шу ишга жалб этилган. Жумладан, Хива гиламдўзлик фабрикаси ва Хўжайли халқ истеъмоли моллари фабрикасида соҳибқирон сиймоси туширилган 300 та деворга осиладиган гиламчалар тўқиш режалаштирилган. Шунингдек, Риштон бадиий кулолчилик ва Хива кулолчилик заводларида соҳибқироннинг тасвири туширилган уч хилдаги лаганлар, турли вазалар, кўзачалар ҳамда декоратив гуллар тайёрланмоқда. Бундан ташқари, пойтахтимиздаги «Файз» ҳиссадорлик жамиятида ҳам Амир Темур сурати билан зеб берилган бежирим патнислар, «Тошинтерм» ўзбек-хитой қўшма корхонасида эса уч хилдаги ана шундай безакли термослар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Бизнинг қўли гул чеварларимиз тиккан кашталару сўзаналар, дўппи-ю, жиявлар — умуман, зардўзлик буюмларидаги нозик дид билан улар қатига сингдирилган нафис санъат кишини ҳайратга солади. Бир парча матода оддий иплар ёрдамида кашталар чаманидан гулдаста ясашнинг ўзи бебаҳо санъат намунасидир, десак муболаға бўлмас. Эътиборли томони—чеварларимиз ҳам соҳибқироннинг таваллуд тўйига ўзларининг муносиб совғаларини ҳозирлашаяпти. Гап шундаки, «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси таркибидаги бир нечта ана шундай турдаги корхоналарда ҳам эсдалик совға-буюмлари тайёрланаяпти. Мисол учун, пойтахтимиздаги «Шарқ гули» ҳиссадорлик жамиятида Амир Темур сурати туширилган турли хил кўринишдаги накидкалар (ёпқичлар)ни ишлаб чиқариш бошлаб юборилди. Шунингдек, Бухородаги машҳур «Зардўз» ҳиссадорлик жамияти чеварлари ҳам юбилейга атаб турли хил зардўзлик буюмлари тикишни йўлга қўйишди. «Зардўз»да меҳнат қилаётган Ўзбекистон қаҳрамони Муяссар Темирова сингари моҳир чеварларнинг қўлидан чиққан соҳибқирон Амир Темур тасвири туширилган сержило кашта ва сўзаналар ҳар биримизнинг хонадонимизни безаса, ажабмас.

Умуман, корпорация тасаррруфидаги қатор ишлаб чиқариш корхоналарида Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги юбилейига атаб ул зотнинг муборак номлари билан боғлиқ бўлган рамзий суратлар ишланган 20 га яқин турдаги эсдалик-совға буюмлари тайёрланади. Юқорида санаб ўтилганлардан ташқари «Фотон» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Самарқанд электро механика заводида Амир Темур сурати ишланган ҳар хил медаллар, кўкрак нишонлари ва значоклар тайёрланса, Тошкентдаги «Оқтепа», Андижон бадиий буюмлар фабрикаси, Хива кулолчилик заводи, Марғилон бадиий ёдгорлик буюмлари фабрикаси, «Чуст пичоғи» ҳиссадорлик жамияти ҳамда бошқа қатор корхоналарда турли эсдалик совғалари ишлаб чиқарилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, «Маҳаллий саноат» давлат корпорацияси корхоналарида тайёрланаётган ранг-баранг турдаги совға буюмлари биз учун буюк бобомизнинг муборак тўйларини ҳамиша ёдга солиб турувчи ажиб бир эсдалик бўлиб қолажак.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: Хўжайли халқ истеъмоли моллари фабрикасида юбилейга атаб тўқилган гиламча.
Абдурасул ПАРДАЕВ тасвири.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

«ЙИГИРМАГАЧАЯМ САНОЛМАЙСИЗ-А...»

«XX асрнинг даҳоси» деб тан олинган олим Альберт Эйнштейн ҳаётда қандайдир ғалати қилиқлари билан ажралиб турган экан-а?..

И. БАРНОЕВА,
Бухоро вилояти.

Шундай. У кўпинча кўча-кўйда эски-туски ва ҳатто дазмолланмаган кийимда ҳам юраверарkan. Бир куни трамвайга чиқиб билет олибди-да, қайтимини санаб-санаб, кондукторга мурожаат қилибди: «Чамамда адашдингиз, қайта сананг-чи». У эса шарт-шарт ҳисоблаб, «Ҳаммаси тўғри. Сизнинг фожиангиз шундаки, шунча ёшга кириб, ҳатто йигирмагача санашниям ўрганиб олмабсиз», дебди Эйнштейнга.

ОҒУНИ ЭСА...

Айтишларича, Сталинни заҳарлаб ўлдиришган экан. Бу ҳақда Москвада яқинда китоб чиқибди.

А. МАМАТМУРОДОВ,
Қарши шаҳри.

Дарҳақиқат, яқинда АҚШда ёзувчи ва драматург Эдвард Радзинскийнинг «Сталин» деб номланган китоби нашр эттирилди.

Архив ҳужжатларига асосланган бу китобда таъкидланишича, «Балки Сталиннинг ўлимига заҳарланиш сабаб бўлгандир...» деган тахмин бор. Оғуни эса унга Бериянинг кўрсатмасига кўра, «доҳий»нинг шахсий соқчиларидан бири — Иван Хрусталов берганмиш.

Эру-хотин ўтмишни эслашяпти.

— Оҳ, азизим, қандай танишганимиз эсингдами? Ўшанда жуда катта тошқин бўлганди.

— Ҳа, жонгинам, бу катта бахтсизлик бўлганди.

* * *

Йўловчи деҳқондан сўрапти:

— Бу икки қишлоқнинг ораси неча километр келади?

— Бу ерни қишлоқ дейдилар, бу ерда километр бўлмайди.

* * *

— Кеча яна қовоқхонадан чиқаётганингни ўзим кўрдим.

— У ерда ётиб қолишим керакмиди?

* * *

— Сиз ғалати одам экансиз-ку! Шу пластинкадаги қўшиқларни Карузо айтган дейсизми? Ахир у немис тилида қўшиқ айтган эмас-ку!

— Демак, бу таржимаси экан-да...

* * *

Иккита қария гаплашишаяпти:

— Ёшлигимда қандай бўлсам, ҳозир ҳам ўшандай бақувватман.

— Буни қаёқдан биласан?

— Дарё бўйида ётган анави тегирмон тошини кўраяпсанми? 18 ёшимда уни ўрнидан жилита олмасдим. Ҳозир ҳам жилита олмайман.

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

16—20 март. Бу муддатнинг катта қисмида республикамизнинг баъзи туманларида ёғингарчилик бўлиши кутилади, ёғаётган ёмғир вақти-вақти билан қорга айланади. Ҳаво ҳарорати кечалари меъёрдагича, яъни -4 +1 даража, кундуз кунлари +3 +8 даража илиқ бўлади. Жанубда ҳарорат +10 +11 даражагача кўтарилади. Шимолда эса кечалари -7 -12 даража совуқ, кундуз кунлари -1 +4 даража илиқ бўлади. Сўнгги кунлари ёғингарчилик тўхтайди. Ҳарорат анча кўтарилади.

МАНСУБА

МАСАЛА: 2 юришда мот.

(Газетанинг 2 март сонида берилган мансубанинг ечими: 1. О с 4!)

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — Ғ. Шермуҳаммад.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0139. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди — 21.00.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.